
ANALIZĂ LA ZI PRIVIND SPRIJINUL ANTREPRENORIAL ACORDAT GRUPURILOR MARGINALIZATE Raport UE

Access Enterprise

Parteneriat Strategic KA2 pentru Educația Adulților

Proiect nr: 2018-1-UK01-KA204-048198

Septembrie 2019

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

***Merseyside Expanding
Horizons***

info@expandinghorizons.co.uk

***Formacion para el Desarrollo e
Insercion***

info@defoin.es

***Aproximar, Cooperativa de
Solidariedade Social***

contacto@aproximar.pt

Socialiniu Inovaciju Fondas

sif@lpf.lt

***Athens Lifelong Learning
Institute***

info@athenslifelonglearning.gr

***Center for Promoting Lifelong
Learning***

contact@cpip.ro

Cuprins

Introducere	Error! Bookmark not defined.
Capitolul 1. Rezumat cercetare documentară	7
Activitatea 1. Furnizarea sprijinului în prezent și lacunele privind sprijinul acordat antreprenorilor	7
Activitatea 2. Exemple de bune practici	9
Activitatea 3. Cercetare documentară a demografiei actuale a antreprenorilor din grupurile marginalizate.	10
Activitatea 4. Analiza sectoarelor de creștere locală	12
Capitolul 2. Cercetare prin consultare	13
Activitatea 5. Consultare cu specialiștii în business și decidenții politici în domeniul antreprenoriatului	13
Activitatea 6. Consultare cu membri ai grupurilor marginalizate	15
Concluzie	17

Introducere

Dezvoltarea antreprenorială reprezintă o cerință esențială pentru atingerea obiectivelor de creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă prevăzute în strategia Europa 2020.

Demararea unei afaceri continuă să fie o încercare intimidantă, care se traduce printr-o nevoie reală de sprijin ținut pentru mai multe **persoane vulnerabile social**.

În pofida multitudinii de servicii-suport dedicate persoanelor fizice din grupurile țintă și a diversității serviciilor-suport disponibile dedicate companiilor, sprijinul este încă destul de lacunar în ceea ce privește sprijinul acordat persoanelor dezavantajate.

Proiectul „ACCESS ENTERPRISE” demarat de Parteneriatul Strategic Erasmus+ pentru Educația Adulților este menit **să dezvolte strategii la nivelul statelor membre în scopul sprijinirii grupurilor marginalizate de a beneficia de oportunități de afaceri și de a desfășura activități independente**, și să ajute cadrele didactice care lucrează cu adulți și practicienii din domeniu să dezvolte aptitudini noi și să le îmbunătățească pe cele existente, participând pe deplin la viața socială.

Proiectul ACCESS ENTERPRISE este coordonat de Merseyside Expanding Horizons (**Marea Britanie - UK**) alături de partenerii săi din **Spania** (Formacion para el desarrollo e insercion, sociedad limitada), **Portugalia** (Aproximar-cooperativa de solidariedade social), **Lituania** (SIF -Socialiniu Inovaciju Fondas), **Grecia** (Athens Lifelong Learning institute eastiki mi kerdoskopiki etairia) și **România** (Centrul Pentru Promovarea Învățării Permanente Timișoara).

Proiectul se va materializa în trei livrabile intelectuale (IO, din engleză, Intellectual Outputs):

IO1 Analiză actuală privind sprijinul antreprenorial acordat grupurilor marginalizate

IO2 Module și resurse de pregătire (training) pentru consultanți de afaceri/instructori care lucrează cu persoane din grupurile marginalizate

IO3 Impact și evaluare, analiză pozițională și raport de sustenabilitate

Grupurile țintă ale proiectului sunt:

Persoane dezavantajate pe criterii de gen, incapacitate, rasă, etnie, origine, religie

Persoanele fizice care sunt excluse de pe piața muncii

Profesioniști: instructori și antrenori de afaceri care vin în sprijinul grupurilor de mai sus.

Acest Raport UE este rezultatul IO1 – efectuat în perioada noiembrie 2018 – iunie 2019.

Această analiză a avut drept obiective:

- Identificarea sprijinului acordat în prezent pentru demararea unei afaceri (business start-up) în cadrul țărilor partenere pentru a înțelege nevoile de training, sprijin și informații suplimentare ale consultanților pentru a veni mai bine în sprijinul persoanelor din grupurile marginalizate;
- Înțelegerea barierelor cu care persoanele din grupurile marginalizate se confruntă atunci când vor să acceseze serviciile-suport principale pentru demararea unei afaceri și sprijinirea antreprenorilor;
- Evaluarea tipului de sprijin și metodelor de furnizare a acestuia care abilitază, permit și sprijină persoanele din grupurile marginalizate să dezvolte idei de afaceri și oportunități de derulare a unor activități independente.

Șase activități au fost desfășurate în fiecare din țările partenere:

Activitatea 1 – Evaluarea modului în care sprijinul este oferit în prezent și lacunelor în ceea ce privește sprijinul pentru antreprenorii din grupurile marginalizate;

Activitatea 2 – Identificarea exemplelor de bune practici în ceea ce privește sprijinul oferit întreprinderilor, educația antreprenorilor și instrumentele asociate;

Activitatea 3 – Realizarea unei cercetări documentare privind demografia actuală a antreprenorilor din grupurile marginalizate;

Activitatea 4 – Realizarea unei cercetări documentare și a unei analize privind sectoarele locale de creștere;

Activitatea 5 – Consultarea cu specialiștii în business și decidenții politici cu privire la beneficiile potențiale ale antreprenoriatului;

Activitatea 6 – Consultarea cu persoane din grupurile marginalizate cu privire la nevoile și oportunitățile acestora de a demara afaceri noi.

Concluziile activităților de mai sus vor servi drept punct de plecare pentru modulele de pregătire ce vor fi elaborate și puse în aplicare în IO2 – “*Module și resurse de pregătire (training) pentru consultanți de afaceri/instructori care lucrează cu persoane din grupurile marginalizate*”.

Acest **Raport European de Cercetare** este structurat în două părți: prima dintre ele cuprinde o analiză a contextului național legat de antreprenoriat și antreprenorii din grupurile marginalizate (capitolul 1 – activitățile A1, A2, A3 și A4), iar partea a doua cuprinde concluziile cercetării și consultării bazate pe interviuri semi-structurate cu consultanții de business și persoane din cadrul grupurilor marginalizate (capitolul 2 – activitățile A5 și A6).

Metodologia abordată

Au fost utilizate următoarele metodologii:

Cercetare documentară bazată pe cercetarea pe internet, care presupune colectarea datelor din surse existente, îndeosebi consultarea informațiilor statistice, rapoartelor de cercetare și altor documente publice (activitățile A1, A2, A3).

S-a utilizat o selecție a metodelor de cercetare primare, secundare și terțiare pentru a strânge informațiile necesare (activitatea 4):

Cercetare primară – date strânse direct de la subiectul/din aria cercetat(ă), informații direct de la sursă;

Cercetare secundară – date strânse din documente publice sau cercetări efectuate de alte persoane;

Cercetare terțiară – consolidarea surselor primare și secundare.

Pentru colectarea informațiilor partenerii au utilizat un model de foaie de calcul în Excel.

Cercetare pe teren bazată pe strângerea informațiilor primare prin intermediul interviurilor și chestionarelor aplicate consultanților de business și membrilor grupurilor marginalizate implicați în derularea proiectului.

Cercetare pe focus-grupuri bazată pe interviuri aplicate de un moderator instruit unui grup mic de persoane în scopul:

- De a afla opiniile consultanților de business/instructorilor cu privire la beneficiile antreprenoriatului ca modalitate de a asigura accesul grupurilor marginalizate pe piața și de a oferi o înțelegere aprofundată a problemelor cu care se confruntă, pentru a identifica metodele de eliminare a acestor probleme (activitatea 5);
- De a înțelege barierele cu care se confruntă și sprijinul pe care persoanele din grupurile marginalizate îl așteaptă pentru a dezvolta o afacere și a beneficia de oportunitățile de desfășurare a unor activități independente (activitatea 6).

CAPITOLUL 1. REZUMAT CERCETARE DOCUMENTARĂ

ACTIVITATEA 1. Furnizarea sprijinului în prezent și lacunele privind sprijinul acordat antreprenorilor

Această cercetare documentară a fost realizată la nivel național, regional și local, și este menită să identifice sprijinul acordat în prezent antreprenorilor în toate țările partenere, cu o privire specială asupra eligibilității, duratei și conținutului.

Concluziile sunt rezumate în cele ce urmează:

La nivel național

Sprijinul acordat:

Sprijinul este acordat de: asociații, departamente, fundații, alte organizații, precum și de ministere și de autoritățile de management din cadrul Fondului European de Promovare Socială și Antreprenorială.

Eligibilitate:

Programe specifice dedicate femeilor, tinerilor șomeri, persoanelor cu handicap; diverse programe pentru persoanele fizice care muncesc în baza unei autorizații sau sunt liber profesioniști sau pentru persoanele care intenționează să înceapă o afacere; programe finanțate de Uniunea Europeană dedicate cu prioritate grupurilor marginalizate; programe specifice pentru imigranți (doar pentru Marea Britanie și Spania).

Durata:

Majoritatea durează 12 luni, în timp ce programele co-finanțate de Comisia Europeană durează 36 de luni.

Conținut:

Conținut general la nivelul tuturor partenerilor: împrumuturi, sprijin financiar, echipamente, training-uri, stimulente guvernamentale, planificarea afacerii, mentorat/instruire – toate în funcție de program.

Grecia – Șomerii care primesc beneficii sunt obligați să participe la seminarii de antreprenoriat (Grecia).

Lituania – Pachetul de sprijin suplimentar pentru beneficiari care cuprinde training gratuit, consultanță și sprijin financiar suplimentar. Grupurile de persoane care se confruntă cu dificultăți pe piața muncii pot primi o compensație mai mare a costurilor cu angajarea.

Tabel 1. Rezumatul sprijinului acordat în prezent antreprenorilor la nivel național

La nivel regional

Sprijinul acordat:	Programe de sprijin și fonduri gestionate de primării, institute, universități, organizații non-profit, centre regionale de antreprenariat.
Eligibilitate:	Șomeri pe termen lung, femei, persoane cu handicap, tineri (inclusiv persoane needucate, șomere și fără pregătire, din engleză NEET – Not in Education, Employment or Training), imigranți/refugiați (Marea Britanie, Spania), persoane cu probleme de sănătate mintală.
Durata:	1-3 ani
Conținut:	Împrumuturi (Marea Britanie), sprijin financiar, echipamente, training, stimulente guvernamentale gestionate la nivel regional, planificarea afacerii, mentorat/instruire, dezvoltarea afacerii: instalarea la noul loc de muncă, dobândirea aptitudinilor IT, târguri, consultanță, obținerea licențelor, management, asistență la redactarea cererilor.

Tabel 2. Rezumatul sprijinului acordat în prezent antreprenorilor la nivel regional

La nivel local

Sprijin acordat:	Primării, agenții județene de ocupare a forței de muncă, agenții de antreprenariat, hub-uri de antreprenariat. Ministerul Muncii, Securității Sociale și Bunăstării din Grecia
Eligibilitate:	Șomeri pe termen lung, tineri (inclusiv persoane needucate, șomere și fără pregătire, din engleză NEET – Not in Education, Employment or Training), persoane cu handicap, femei, imigranți (Marea Britanie, Spania), persoane cu probleme de sănătate mintală, persoane din grupuri marginalizate (România)
Durată:	Permanent, sprijin flexibil
Conținut:	Împrumuturi (Marea Britanie, Grecia), sprijin financiar, echipamente, training, stimulente guvernamentale, planificarea afacerii, mentorat/instruire. Condiții pentru dezvoltarea afacerii: consiliere, obținere avize, management, asistență la redactarea cererilor.

Tabel 3. Rezumatul sprijinului acordat în prezent antreprenorilor la nivel regional

Analiza a revelat faptul că **există programe pentru antreprenori în toate statele, cu un accent special pe grupurile marginalizate**, cu programe specifice pentru imigranți îndeosebi în Marea Britanie și Spania. În Marea Britanie și Portugalia sprijinul acordat persoanelor marginalizate este gratuit.

Activitatea 2. Exemple de bune practici privind sprijinirea afacerilor, educarea antreprenorilor și instrumentele asociate

Toate țările partenere au realizat o analiză de tip SWOT (puncte forte/puncte slabe/oportunități/amenințări) din punct de vedere al programelor existente, în scopul de a identifica cinci exemple de bune practici în domeniul sprijinului antreprenorilor în fiecare țară.

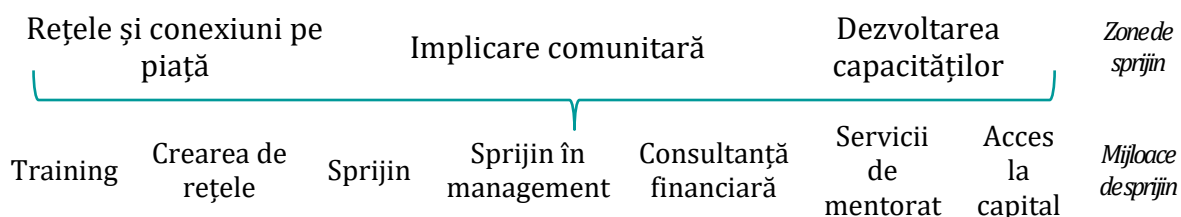
1 plan de sprijin

3 modele de planificare a afacerii

1 oferirea sprijinului pentru afacere

Rezultatele acestei cercetări au fost transpuse direct în elaborarea IO2.

Toate schemele de sprijin pentru antreprenori oferă sprijin astfel:

Țările partenere au identificat programe de sprijin pentru antreprenori care vizează îndeosebi persoanele cu aptitudini mai slabe în domeniul antreprenoriatului (România), studenți ai unor universități (Spania), și tineri (Letonia). Programele de training din Portugalia sunt destinate în special antreprenorilor imigranți. Programele de training pentru antreprenori din Grecia sunt axate pe economia socială, economia verde, sectorul turistic și sectorul ICT. În Marea Britanie există diferite servicii-suport pentru antreprenorii provenind din diverse medii dezavantajate, inclusiv sprijin individual și de grup. Antreprenoriatul este promovat ca o soluție viabilă la șomajul pe termen lung.

Cu toate acestea, în pofida exemplelor de mai sus, există lacune în sprijinul oferit persoanelor din grupurile marginalizate care le împiedică să demareze și să dezvolte o afacere proprie.

Problema majoră pare să fie adaptabilitatea programelor la grupurile vulnerabile și diferențierea tipurilor de sprijin în cadrul aceleiași scheme. Sprijinul oferit grupurilor marginalizate trebuie să fie structurat, accesibil, centrat pe persoană și holistic. Conștientizarea primirii sprijinului este de asemenea o problemă cheie pentru persoanele din grupurile marginalizate.

Activitatea 3. Cercetare documentară privind demografia actuală a antreprenorilor din grupurile marginalizate

Această cercetare vizează înțelegerea demografiei antreprenorilor pe categorii de vârstă, rasă, gen, existența unui handicap, identitate culturală și orientare sexuală.

Cercetarea a revelat că **numărul de întreprinderi a crescut în Grecia, Lituania, Portugalia și România**: populația din aceste state se implică tot mai mult în crearea și dezvoltarea de noi afaceri. **Antreprenoriatul prevalează în Marea Britanie** și numărul de afaceri noi a crescut semnificativ. În Spania, însă, **inițiativele antreprenoriale sunt reduse** în general.

						
	Marea Britanie	Spania	Portugalia	Lituania	Grecia	România
Total populație	1 518 000	46 570 000	10 291 027	2 808 901	10 816 286	19.591 668
Antreprenori femei (% din populație)	70 %	44 %	39 %	35 %	51 %	37 %
Antreprenori bărbați (% din populație)	30 %	56 %	61 %	65 %	49 %	63 %
Incluziune socială (% din populație în țară în 2017)	22.4 %	26.6 %	23.3 %	29.6 %	34.8 %	35.7 %
Antreprenori cu handicap (%)	17.78 %		6.18 %	10 %	9.5 %	5.8 %
Număr de IMM la mă de locuitori în sectorul nefinanciar 2017 ¹ (EU28 – 57)	40	67	98	76	90	29

Tabel 4. Demografia antreprenorilor din grupurile marginalizate

¹ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a435b6ed-e888-11e8-b690-01aa75ed71a1>

Gen

Nu există mari diferențe între procentul de antreprenori bărbați și procentul de antreprenori femei. Conform graficului de mai sus (Tabel 4), antreprenorii bărbați sunt în general în număr mai mare în țările partenere, cu excepția Marii Britanii.

Număr de întreprinderi

Numărul de SMM la mia de locuitori în sectorul nefinanciar în 2017² a fost mai mare decât în UE, cu excepția Marii Britanii și României. Cu toate acestea, numărul de întreprinderi a crescut în toate statele partenere. Procentul cel mai mare de antreprenori se situează în intervalul de vârstă 18 - 30 urmat de intervalul de vârstă 30 - 49, în toate țările, cu excepția Marii Britanii (nu există informații).

Numărul de antreprenori

În România, numărul de antreprenori tineri a scăzut în ultimii ani ca urmare a creșterii impozitelor. Nu există informații despre grupurile marginalizate de antreprenori din România și Portugalia. În general, procentul de antreprenori din Spania este foarte mic. Nu există informații despre numărul de antreprenori care solicită sprijin pentru demararea afacerilor lor în Portugalia. 84% din populația Spaniei și 50% dintre români solicită sprijin pentru începerea unei afaceri. Un procent semnificativ (27%) din întreprinzătorii mici din Marea Britanie apelează la surse online pentru consultanță. Unul din trei lituanieni își dorește să pună bazele unei afaceri și 48% dintre lituanieni afirmă că și-ar dori ca fiii sau fiicele lor să devină antreprenori.

² <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a435b6ed-e888-11e8-b690-01aa75ed71a1>

Activitatea 4. Analiză privind sectoarele locale de creștere

Această activitate este menită să identifice *ariile de dezvoltare economică locală* din fiecare stat partener.

Cercetarea întreprinsă a revelat faptul că există informații disponibile pentru **ariile de creștere economică în toate statele partenere**: există nenumărate surse de date și informații relevante despre impactul social, asupra mediului, teritorial și economic.

Printre sursele din statele partenere se află:

Portalurile statistice naționale care oferă date statistice la nivel național/regional/local, îndeosebi cu privire la protecția mediului înconjurător și energie, date geografice, date privind populația și statistici sociale, știința și tehnologia, economia și finanțele, statistici de business, agricultură, vânătoare, silvicultură și pescuit.

Portalurile naționale și locale ale întreprinderilor care oferă analize detaliate ale ariilor de creștere la nivel național și local: informații privind ramurile industriale importante, diferite domenii, companiile de top din fiecare domeniu, tendințele pieței, diverse aspecte legate de antreprenariat și oferă consultanță gratuită companiilor globale care sunt interesate să facă afaceri în fiecare state.

Portalurile de cercetare (de ex., fundații, analize economice) care promovează cercetarea problemelor actuale și previziunile economice ale țării și sectoarelor sale.

Alte publicații (de ex., „Știri economice”, Ghiduri de afaceri, etc.) care oferă informații privind tendințele economice, tendințele de business, povești de succes, sectoare de creștere.

CAPITOLUL 2. CERCETARE PRIN CONSULTARE

Acest capitol rezumă analiza la zi a sprijinului antreprenorial acordat grupurilor marginalizate în statele partenere. El acoperă consultarea cu specialiștii în business și decidenții politici în domeniul antreprenoriatului cu privire la beneficiile potențiale ale antreprenoriatului și consultarea cu persoane din grupurile marginalizate privind modul în care aceștia percep propriile nevoi și oportunitățile de demarare a unei afaceri.

Activitatea 5. Consultarea specialiștilor în business și decidenților politici în domeniul antreprenoriatului

Obiectivele acestor consultări/discuții au fost:

- Obținerea opiniilor participanților (consultanți de business, antreprenori existenți, instructori, mentori) cu privire la beneficiile antreprenoriatului ca mod de penetrare a pieței muncii de către grupurile marginalizate.
- Asigurarea unei înțelegeri aprofundate a problemelor cu care se confruntă grupurile marginalizate și încercarea de a identifica soluțiile posibile.
- Furnizarea informațiilor cu privire la tipul de sprijin primit de diferite persoane și tipul de sprijin de care pot beneficia, precum și stabilirea tipului de sprijin care ar trebui acordat persoanelor din grupurile marginalizate.

Fiecare partener a organizat un focus grup în statul respectiv, format din minim 5 participanți (consultanți de business, antreprenori existenți, instructori, mentori) și 5 participanți pentru interviurile semi-structurate. Interviurile au avut loc față în față sau la telefon.

Toți participanții au avut experiențe anterioare în lucrul cu grupuri țintă de proiect și au o căpătat percepție clară asupra antreprenoriatului și beneficiilor acestuia.

Demararea unei afaceri reprezintă un proces îndelungat, care presupune aptitudini și cunoștințe specifice. Antreprenorii trebuie să fie pasionați, motivați și dispuși să-și asume riscuri. Dorința de independență și un puternic spirit de inițiativă, calități de leader, gândire critică și creativă, aptitudini excelente de comunicare și inteligența emoțională sunt **caracteristicile unui antreprenor de succes**.

Există anumite bariere care împiedică sau care fac chiar imposibilă demararea și dezvoltarea unei afaceri. **În special persoanele din grupurile marginalizate percep o multitudine de bariere, cum ar fi lipsa de experiență, lipsa cunoștințelor adecvate, lipsa fondurilor, barierele de limbă și discriminarea, precum și teama de eșec.**

Având în vedere aceste probleme și obstacole, este clar că persoanele din grupurile defavorizate au **nevoi specifice și acute de training, consultanță și sprijin.**

Partenerii greci au concluzionat că elementele constitutive ale unui program de sprijin al antreprenorilor care să aibă succes trebuie să rămână aceleași, indiferent de grupul social căruia i se adresează.

Elementele suplimentare de mai jos sunt considerate importante în sprijinul oferit grupurilor defavorizate:

Crearea unui mediu de învățare prietenos	O dimensiune etică puternică, pentru a oferi o recomandare onestă privind viabilitatea ideii de afacere avansate de persoana respectivă	Metode de predare noi și inovatoare, adaptate grupului
Instruire – în special pentru creșterea încrederii în sine a antreprenorului și sprijinirea acestuia în stabilirea obiectivelor	Crearea unei legături cu furnizorii de servicii pentru grupurile defavorizate, astfel încât aceștia să ofere întregul sprijin necesar (cursuri de limbi străine, aptitudini ICT, aptitudini contabile)	Povești de succes ale altor grupuri defavorizate ca modalitate de motivare și inspirație pentru viitorii antreprenori
Aptitudinile interculturale și multiculturale ale consultanților în afaceri și mentorilor	Sprijin practic la un nivel mai larg (e.g. asigurarea unei locuințe, consultanță privind beneficiile)	

Activitatea 6. Consultarea membrilor grupurilor marginalizate

Scopul acestei activități a fost de a înțelege **barierele pe care membrii grupurilor defavorizate le percep ca fiind obstacole în calea demarării unei afaceri** și înțelegerea barierelor pe care aceștia le întâmpină la accesarea oportunităților principale pe piața muncii și, în final, a tipului de sprijin care abilitează, permite și facilitează dezvoltarea afacerii și oportunitățile de angajare ale acestor persoane.

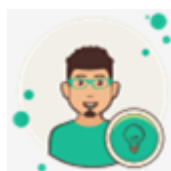
Fiecare partener a organizat 3 focus grupuri la nivelul fiecărei țări, formate din aproximativ 15 participanți – persoane din grupurile defavorizate. **În total, 90 de participanți și-au exprimat părerea cu privire la aspectele de mai sus.**

Principalele caracteristici ale **antreprenorilor intervievați** sunt:

20 participanți din grupurile defavorizate: imigranți, femei, NEET (persoane needucate, șomere și fără pregătire, din engleză), tineri cu probleme de sănătate mentală (Marea Britanie)

15 participanți din grupurile defavorizate: imigranți, femei, NEET (persoane needucate, șomere și fără pregătire, din engleză) (Spania)

10 participanți provenind din rândul imigranților (5 participanți romi)

6 șomeri și 7 femei rome cu vârste cuprinse între 28 și 58 de ani (Portugalia)

Un grup format din 10 femei cu vârste între 18 și 35 de ani și un grup format din 6 femei cu vârste de 55 de ani și mai mult (Lituania)

9 persoane cu handicap, 6 șomeri (România)

Motivațiile-cheie pentru demararea unei afaceri au fost: stabilitatea locului de muncă, dorința de a angaja/de a ajuta alte persoane. Printre motivațiile suplimentare se numără câștigul financiar, exprimarea propriei persoane precum și realizarea unui hobby, atingerea independenței, asigurarea viitorului, crearea a ceva important, atingerea unui țel, credința că o afacere poate fi prosperă și va fi ceva ce poate fi lăsat moștenire copiilor. De asemenea, antreprenoriatul este văzut ca o soluție imediată pentru nevoia de a avea un loc de muncă și asigurarea unui venit fără o calificare formală (diplome etc.) așa cum este necesar pentru un loc de muncă obișnuit.

Participanții au subliniat faptul că este necesară pregătirea tehnologică în contabilitate, marketing și legislație. De asemenea, **ei consideră că au nevoie de training și cunoștințe despre elaborarea unui plan de afaceri de la început până la sfârșit**, în dobândirea abilităților ICT (în special în ceea ce privește aplicațiile Microsoft Office), utilizarea internetului și rețelelor sociale. Totodată, **este nevoie de asistență pentru înțelege regulile ce trebuie respectate în domeniul fiscalității și asigurărilor de stat**. În final, **ei consideră vital accesul la suport continuu odată ce afacerea a fost demarată**.

Participanții au avut idei clare în ceea ce privește afacerile pe care doresc să le înființeze: construirea unor cămine de bătrâni, spații de joacă pentru copii, cămine private de copii, aziluri de bătrâni, cluburi sportive, imobiliare, servicii de catering, afaceri în domeniul fotografiei, sprijin pentru copii cu handicap, inclusiv spații de îngrijire și de administrare a terapiilor alternative.

Cu toate acestea, **persoanele defavorizate se confruntă cu multe bariere** pentru a pune în practică aceste idei, dintre care cele mai importante sunt:

Nu știu de unde să înceapă, în special din punct de vedere juridic

Teama de eșec, de ex., lipsa încrederii și credința că afacerea poate fi diferită, obstacole psihologice

Lipsa cunoștințelor

Lipsa accesului la un instructor care să-i ajute sau a unui consultant în afaceri/financiar

Obstacole financiare și legislative cum ar fi lipsa fondurilor, nivelul mare al impozitelor

Dificultăți în asigurarea finanțării și împrumuturilor

Lipsa aspirațiilor și a încrederii în forțele proprii

Sentimentul că toată lumea se așteaptă să dea greș

Participanții din focus grupul din Portugalia au identificat provocări diferite:

- Responsabilitățile privind creșterea copiilor pot împiedica demararea unei afaceri, în lipsa unor creșe sau facilități similare în zona în care se află afacerea.
- Amplasarea într-un loc fără resurse suficiente și prea izolat poate fi o barieră în crearea unei afaceri de succes deoarece disponibilitatea transportului și resurselor sunt elemente variabile importante, de luat în considerare la demararea unei afaceri, din perspectiva inegalităților între urban și rural.

CONCLUZIE

Dezvoltarea antreprenoriatului reprezintă o cerință esențială pentru atingerea obiectivelor de creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă prevăzute în strategia Europa 2020. Întreprinderile mici contribuie într-un procent mare la economiile țărilor partenere.

Numărul de întreprinderi a crescut în Grecia, Lituania, Portugalia și România. Antreprenoriatul este prevalent în Marea Britanie iar numărul de companii mici nou-create este în continuă creștere. Procentul de întreprinderi mici din Spania este relativ mic însă previziunile referitoare la schimbările cumulate în perioada 2017 – 2019 din punct de vedere al IMM-urilor cu valoare adăugată și creării de noi locuri de muncă în sectorul nefinanciar sunt pozitive. Rezultate similare sunt reflectate în Raportul Anual al IMM-urilor din Europa 2017/2018³. Numărul de IMM-uri la nivelul UE-28 a crescut cu 13,8% între 2008 și 2017. Numărul de IMM-uri nou-create depășește considerabil creșterea efectivă a populației IMM ca urmare a ratei mari a mortalității în rândul populației IMM. Se estimează că numărul de locuri de muncă nou create cu ajutorul IMM-urilor la nivelul UE-28 va crește mai moderat în 2018 și 2019 decât în 2017.

Persoanele din grupurile vulnerabile se confruntă cu mai multe bariere decât orice alte persoane din cauza caracteristicilor lor; adesea lor le lipsesc cunoștințele tehnice, juridice, financiare, de business, administrative necesare, la care se pot adăuga barierele de limbă și discriminarea. De asemenea, *'teama personală de eșec'* reprezintă unul din obstacolele-cheie.

Deși sprijinul acordat antreprenorilor de țările partenere în proiectul AE este asigurat prin programe guvernamentale, județene sau municipale care combină sprijinul tehnic cu cel financiar, **procedura de obținere a acestui sprijin este destul de complicată** și necesită cunoștințe specifice pe care persoanele vulnerabile nu le dețin, de regulă. Statisticile menționate în *2018 SBA Sheet & Scoreboard (Comisia Europeană)* arată că procentul referitor la accesul la finanțare este mai mic decât media europeană în Spania, România și Portugalia, egal cu media europeană în Marea Britanie și mai mare decât media europeană în Lituania.

În general, **sprijinul acordat actualmente antreprenorilor nu înregistrează un mare succes** în ceea ce privește atenția și grija acordate nevoilor unice și/sau individuale ale persoanelor ce provin din medii defavorizate. Programe specifice dedicate imigranților există doar în Marea Britanie și Portugalia, dar există **exemple bune**: de ex., programele centrate pe tineri și femei, care includ o serie de măsuri menite să faciliteze inserția socio-profesională a acestora pe piața muncii și facilitățile de începere a unei afaceri proprii. Grupurile defavorizate din Marea Britanie și Portugalia pot beneficia de aceste programe

³ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a435b6ed-e888-11e8-b690-01aa75ed71a1>

part gratuit, deoarece acestea sunt sprijinite de consiliile locale sau prin Fonduri Structurale Europene.

În afara numărului tot mai mare de proiecte legate de antreprenariat, training-urile oferite online, exemplele de bune practici, diferitele surse de date care oferă informații variate și utile în diverse domenii economice, sectoare de afaceri, avantaje educaționale, există o dificultate în accesarea acestora și o lipsă de informații sistemice privind sprijinul și oportunitățile de training la nivelul tuturor țărilor partenere.

Deși consultanții de business înțeleg clar antreprenoriatul și beneficiile acestuia, ei nu sunt bine echipați pentru a sprijini persoanele din grupurile vulnerabile în acest sens. Există o nevoie de adaptare a instrumentelor necesare pentru a pune în valoare multiculturalitatea acestora și pentru a asigura o cale de învățare mai flexibilă, care acoperă training-ul, consultarea și monitorizarea.

În pofida provocărilor și barierelor, studiul relevă faptul că **antreprenoriatul chiar poate fi o soluție viabilă și eficientă pentru angajarea acelor persoane care provin din medii dezavantajate.**

Analiza datelor colectate susține ideea de la care a pornit studiul, și anume, că este nevoie de module de training care vor fi dezvoltate și organizate în Modulele de Training și Resurse pentru Consultanții de Business care lucrează cu membri ai grupurilor marginalizate, pentru a crea condiții și oportunități de demarare a unei afaceri, pentru a pune la punct programe holistice realmente accesibile ce acoperă toate etapele dezvoltării unei afaceri, de la idee la punerea în practică.

Anexa 1 – Galerie foto

Foto 1. Focus grup în Marea Britanie

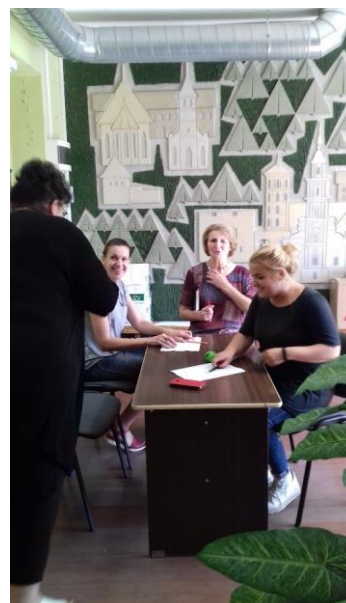

Foto 2. Focus grupuri în Lituania

Foto 3. Focus grup în Spania – participanți

Foto4. Focus grup în România – prezentare proiect

Foto 5. Focus grup în Grecia

Foto 6. Interviu în Lituania

Foto 7. Focus grup în Marea Britanie – prezentare participanți

Foto 8. Focus grup în România – prezentare participanți

Foto 9. Focus grup în Grecia – participanți

Foto 10. Interviu în Lituania

Foto 11. Focus grup în Grecia

Sprijin centrat pe persoană, care permite desfășurarea unei activități independente și demararea unei afaceri de către persoane din grupuri vulnerabile

Coordonator Proiect Access Enterprise:
Merseyside Expanding Horizons Limited
Liverpool, United Kingdom
info@expandinghorizons.co.uk